

Pe vremea când entuziasmul era mult mai mare

Z

OPINII

ZIARUL ROMÂNESC

23 NOIEMBRIE 2018

13

Serniorul și simulara democrației

Să știi că pușcăria a avut și părți bune. Eu, de exemplu, mâncând arpacașul acela în fiecare zi, m-am detoxifiat așa de tare încât ajunseseam să cobor adânc în propria existență, atingeam amintiri de când avusesem 3-4 ani!... Interesant, nu?

Îl priveam hipnotizat, ca de fiecare dată când povestea din închisoare. Avea aerul că deapănă întâmplări nevinovate dintr-un internat de băieți. „Internatul de băieți” era însă chiar monstruosul Gulag autohton, care a schilodit generații întregi, exterminând în condiții abominabile aproape tot ce avea nația mai de preț ca resursă umană la momentul colonizării sovietice a țării.

Orașul era Bruges. Medieval dar și neogotic. Canale diverse. Veneția Nordului în mijlocul Flandrei. Soarele părea că apune tot timpul. Masa era ovală, solidă, de stejar, geluită de timp, iar delegația îl asculta fascinată, adăstând la un pahar de bere înaintea unei noi runde de întâlniri.

Trăgea din țigara Kent, adânc, frenetic, ca și când - cu fiecare fum din marca aceea consumistă din Vest - recupera, își lua viața înapoi, reintra în posesia unei zile, a unei ore sau doar a unei secunde din anii care-i fuseseră furati de pușcăriile în care îl aruncaseră cei din Est. Fuma ca o continuă sărbătoare a libertății. Se vedea că se născuse în alte vremuri. Oficia libertatea. Noi, cei născuți după 23 August, doar o mimam.

Cu o privire filtrată, vorbea calm, dar clar și răspicat, ducea frazele, propozițiile, cuvintele până la capăt, nu le spusenda,

nu lăsa audiența să orbescă ie sau să ghicească ce vrea să spună. Avea o obiectivare rece, maiestuoasă și, în același timp, o hâtroșenie subtilă, de extracție ardelească. Simțeai că, în orice subiect, cât ar fi fost de important sau, din contră, cât ar fi fost de mărunț, ce spune e bun spus și, parcă, definitiv.

S-a făcut exact cum a prezis. La suprafață!

Nu povestea niciodată din proprie inițiativă, trebuia să-l întrebi sau să-l descoși. Unghiul pe care-l folosea era totdeauna anecdotic și nu dramatic-existențial, cum te-ai fi așteptat - dar cu atât mai tulburător. În carceră, la izolare, unde stătu-se opt ani? **Păi, la izolare ai problema să nu uiți să vorbești. Și-atunci, ori scrii poezii, ori scrii dicționarul francez-român. Pe ce scrii? În minte. Și reciți cu voce tare a doua zi. Pentru ca să nu uiți să auzi.**

Râde scurt, cu o candoare dezarmantă.

Doi români, o pereche din masa de turiști care se perindă, îl roagă să se fotografieze. Cu plăcere. Vorbește cu ei. De una, de alta. *Când, domnule Coposu, când vine și pentru noi salvarea? Zâmbeste încrezător. Curând. N-aveți grijă. Vom avea repede primul guvern necomunist de după Rădescu. Apoi, vor veni și celelalte schimbări, inclusiv NATO și UE.* (Să vorbești, în 1992, de apartenența României la NATO și UE suna ca o profeție de pe altă planetă.) La despărțire, le-a făcut un semn de rămas bun, ca și cum i-ar fi binecuvântat. Degaja o siguranță extraordinară.

Și s-a făcut exact cum a prezis. Țara este acum în locul în care îi era locul. Și în NATO, și în UE. Principiile și valorile euroatlantice - ars politica, dar și profesionea lui de credință întru binele țării - care, la vremea respectivă, erau terfelite de mulți nostalgici (dintre care unii au devenit azi așa-zis lideri de opinie democratice...) - s-au impus. Mai pe românește, au cam venit toți - și de la stânga, și de la dreapta - la vorba lui. Ar fi trebuit să urmeze faptele.